

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

eninger kunde bibeholde Bestemmelsen om Muligheden for, at den enkelte Landmand kunde foretage Indkøb selv, og det lyder tiltalende, navnlig for de Jyder, for de vil — hvis vi tager det saadan i Almindelighed — saa forfærdelig gerne handle selv, og det kan maaske ogsaa være behageligt og tiltalende. Men jeg tror ikke, det altid er fordelagtigt; Erfaringerne i Driftslaane-foreningerne viser i høj Grad, at netop dér, hvor man har drevet det stærkt i den Retning, er det gaaet galt. Jeg tror i øvrigt ogsaa, at naar de økonomiske Vanskeligheder i Jylland er større end i de andre Landsdele, er det ikke helt uberørt af det Ønske, den Evne og den Vilje, vi Jyder har til at handle. Derfor vil jeg være noget betænkelig ved, at man bibeholder det i for stort Omfang. Om der er Mulighed for at bibeholde denne Selvstændighedsfølelse under en saadan Kontrol, at den ikke gør Skade, det er det, vi kan tale om i Udvalget.

Det ærede Medlem Hr. Hans Conrad Koefoed og vist ogsaa det ærede Medlem Hr. Fibiger henstillede, at man forhøjede Beløbet i det andet Lovforslag om Driftslaane-foreninger fra 1,5 til 1,8 Mill. Kr. Jeg synes nu, det vilde være rigtigt, om man gjorde Forsøg paa at klare Vanskelighederne med 1,5 Mill. Kr. Man har altid den Vej at gaa at søge flere Penge, hvis det er absolut nødvendigt. Jeg synes, at det er en betydelig Hjælp, hvis man over for en saadan Laangivning nu gaar ind paa at foretage en Afvikling uden at gøre Krav gældende om et saa stort Beløb, som her er Tale om.

Naar f. Eks. det ærede Medlem Hr. Fibiger sagde, at han havde egentlig regnet med, at Tabene vilde blive større, har sikkert mange regnet med det, saadan som det er startet, og saadan som Forholdene har udviklet sig. Man maa ogsaa regne med, at i vel de fleste Foreninger er der foruden det, der her er Tale om, tabt de 5 pCt., som Staten efter Loven har Ret til at eftergive som Tab.

Det ærede Medlem Hr. Aage Fogh ønskede, at der i Forslaget om Indkøbsforeninger blev givet Mulighed for at afvikle Tabene i de gamle Husmandsdriftslaane-foreninger paa samme Maade, som der nu gives Mulighed for at afvikle Tabene i det, vi kalder de store Driftslaane-foreninger. Jeg skal sige til det ærede Medlem, at der i § 10, sidste Punktum, aabnes en saadan Mulighed. Jeg er naturligvis enig med det ærede Medlem i, at det vil være lige saa berettiget at foretage en saadan Afvikling

af det Tab, der er lidt i disse Driftslaane-foreninger, som i de andre.

Med Hensyn til en Forhandling om § 6 skal jeg udtale, at jeg er rede til en saadan Forhandling. Hvis man kan finde en bedre Udformning af denne Paragraf, har jeg ikke noget som helst imod det.

Det ærede Medlem Hr. Hartel udtalte, at han syntes, at man burde forhøje Grænsen op over 12 000 Kr.s Grundværdi for at blive Medlem af Indkøbsforeningerne. Jeg tror, jeg kan sige til det ærede Medlem, at det vil Husmændene være meget betænkelige ved, for det er ikke saa rart for dem at gaa ind i Garantiforhold sammen med de større Landmænd. Det viser sig altid, at Tabene er størst hos de større Landmænd. Erfaringerne fra de to Driftslaane-foreninger viser det i høj Grad. Nu er det maaske ikke udelukkende, fordi de større Driftslaane-foreninger har flere større Landmænd, medens de smaa ingen har, men der er naturligvis noget om det; jeg tror nok, at naar Tabene er betydelig større i de store end i de smaa Driftslaane-foreninger, hænger det sammen med, at de smaa er startet paa et solidere Grundlag end det solidariske Ansvar, men hvis man vil se paa Tallene i de store Driftslaane-foreninger, som ogsaa har en Række mindre Landbrugere som Medlemmer, vil det vise sig, at de store Tab er først og fremmest lidt paa de større Landmænd, og at det fortrinsvis er de smaa, der sidder tilbage, og som nu, hvis ikke der sker en Afvikling, ikke alene skal betale det, de selv har laant, men ogsaa betale for de større Landmænd, som er gaaet fra Ejendommene.

Derfor tror jeg ikke, det vil være klogt for os her i Rigsdagen at paatvinge de mindre Landmænd mod deres Ønske en Risiko sammen med de større Landmænd. En helt anden Ting er det, om Rigsdagen, hvis de større Landmænd vil danne noget lignende, vil mene sig forpligtet til at støtte dem paa lignende Vis, hvis de ligesom Husmændene her vil yde Hjælp til Selvhjælp. Det er en anden Sag, men jeg tror ikke, det er rigtigt at sige, at de smaa skal tage de større Landmænd med. Det kan man ikke forpligte dem til, det vil medføre for stor Risiko for dem, og jeg vil derfor henstille til det ærede Medlem, at han frafalder dette Krav.

Det ærede Medlem kom med en Udtalelse sidst — jeg skal ellers ikke blande mig i Vælgermødepolitikken i Køge-Kredsen — om, at Forholdene havde skiftet Karakter for Landmændene siden den Tid, bl. a. paa Grund af den førte Valutapolitik. Jeg har nu aldrig hørt, at nogen, der vil varetage